

12.4

Een Meerkoetenpraatje.

Het aantal Meerkoeten in en om Amsterdam is deze winter wel opvallend groot. In de Ringvaart tussen Schiphol en het Nieuwe Meer verbleven er volgens de jongste schattingen bijna 5000. Hoewel nergens zulke enorme troepen, vonden wij elders ook flinke concentraties. Ik durf het totale aantal voor Amsterdam en omgeving wel op minstens 20.000 te schatten.

Het aantal bezweken koeten tussen Schiphol en het Nieuwe Meer schatten we op 250-500 exx., waarbij ook de verkeersslachtoffers gerekend zijn. Dit is dus 5-10%. In minder goed verzorgde koppels zal dit percentage zeker hoger liggen.

Behalve voor een ieder die beroepshalve of uit liefhebberij hier kwamen voeren, lijkt mij hier een woord van grote waardering op zijn plaats voor het verzorgingswerk van vele bewoners van de Nieuwe Meerdijk; dit geldt ook voor een paar Amsterdammers, niet-vogelaars, die per auto vele malen soms moeilijk te verkrijgen voer naar de Nieuwe Meerdijk brachten.

Soms vragen wij ons af vanwaar deze vogels wel zouden komen. Deze vraag is zeer moeilijk te beantwoorden en in feite alleen door ringgegevens te achterhalen. Er zijn deze winter een paar in Rusland geringde koeten in Nederland aangetroffen; naar de zeer onvolledige berichten verluiden, waren deze exx. groter dan onze broedvogels.

Het leek mij nuttig om in dit verband eens een aantal dode vogels te meten en wel de 35 exx., die bij elkaar in het Amsterdamse Bos lagen aan de oever van de Ringvaart. Om u vele getallen te besparen noem ik slechts de uitersten van de vleugelmaten van 18 exx., genoemd in "DE NEDERLANDSCHE VOGELS" van Dr. C. Eykman c.s., die 193-225 mm. bedragen, met een niet zuiver te berekenen gemiddelde van 209 mm.; de uiterste vleugelmaten van de 35 door mij gemeten voorwerpen bedroegen 185-230 mm., met een gemiddelde van ca. 211,8 mm. Dit verschil van 2,8 mm. is lang niet voldoende om aan te tonen, dat de aan de Ringvaart verblijvende Meerkoeten groter zouden zijn dan de West-Europese broedvogels, temeer daar de gemeten vogels van "Eykman" gebalgd waren en de mijne vers en dus niet ingedroogd.

De maten van de tarsus (loopbeen) geven hetzelfde beeld: uitersten "Eykman" 55-67 mm., gemiddelde ca. 61 mm.; Uitersten van mijn 35 exx. 54-72,5, gemiddelde ca. 61,8 mm.

Het resultaat van dit onderzoekje is dus negatief, maar zelfs dit is ook een resultaat.

Volledigheidshalve zij vermeld, dat er in Europa (nog) geen aparte ondersoorten van de Meerkoet (Fulica atra atra L.) zijn herkend.

Het broedgebied omvat geheel Europa tot ca. 64° N.B., Noord-Zweden, IJsland, Noord-Afrika, Azoren, Midden-, Zuid- en Oost-Azië tot Japan. Alleen op Java en in Australië komen ondersoorten voor, die echter voor ons van geen belang zijn. Het is evenwel niet uitgesloten, dat bij voortgezet wetenschappelijk onderzoek toch nog een grotere ondersoort ergens van ver achter het IJzeren Gordijn wordt ontdekt.

Een van de door mij gemeten vogels was geringd 390911, Nat. Hist. Museum, Leiden. Daar de ring nog glom van nieuweheid, is de vogel kennelijk in deze winter (hier ter plaatse?) geringd.

Maart 1963

A.N. Swart.

Pres. Steijnstraat 8 Amsterdam (O).

